

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 5
วันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2566

การบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้เรียนในยุคโลกพลิกผัน
Educational Institution Management to Enhance Learner's Emotional Quotient
in the VUCA World

ประทุมทอง ไตรรัตน์¹, ชูขวัญ รัตนพิทักษ์ธาดา², ประภาพร จันทร์ธรมิ³, สิริยากร กองทอง⁴,
เศกสรร สกนธวัฒน์⁵ และอาทิพย์ สอนสุจิตรา⁶
วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม¹, สำนักนายกรัฐมนตรีนคร³, นักวิชาการอิสระ⁴
และมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย⁵⁻⁶

E-mail: Pratoomtongt@siamtechno.ac.th, chookwan11@gmail.com, p.chantrasmi@gmail.com
siaor88@gmail.com sakesarn@gmail.com, artip06@gmail.com

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้เรียนในยุคโลกพลิกผัน 2) นำเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้เรียนในยุคโลกพลิกผัน โดยใช้การวิจัยแบบผสมวิธี กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนในสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ในจังหวัดลำปาง ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1 แห่ง โดยแบบเจาะจง ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้างานด้านหลักสูตร ด้านแผน ด้านกิจการนักเรียน ครู และผู้ปกครองที่เป็นตัวแทน รวมผู้ให้ข้อมูลจำนวนทั้งหมด 792 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ แบบประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้ของแนวทาง สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมากและสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับค่าความจำเป็นสูงสุดของทักษะความฉลาดทางอารมณ์ของผู้เรียน งานฝ่ายบริหารและแผน คือ ความฉลาดในการแก้ไขปัญหา ($PNI_{Modified}=0.088$) งานฝ่ายวิชาการ คือ ความฉลาดที่เกิดจากการเล่น และความฉลาดการเข้าสังคม ($PNI_{Modified}=0.081$) งานฝ่ายกิจการนักเรียน คือ ความฉลาดในการแก้ไขปัญหา ($PNI_{Modified}=0.090$) แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้เรียนในยุคโลกพลิกผัน ได้แก่ 1) พัฒนากิจการนักเรียนโดยใช้ฐานของความรู้ แนวคิด เหตุผล ที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีความฉลาด ในการรับรู้ เพื่อแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 2) พัฒนากิจการทั้งด้านพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนที่เสริมสร้างความฉลาดในการเล่น และความฉลาดในการเข้าสังคม 3) พัฒนาการบริหารด้วยเทคโนโลยี และข้อมูลที่เสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนให้มีความฉลาดในการแก้ไขปัญหา

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษา, ความฉลาดทางอารมณ์, โลกพลิกผัน

Abstract

The purpose of this research was to 1) explore the current and desirable states, and the need of educational institution management to enhance learner's emotional quotient in

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 5
วันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2566

the VUCA world; and 2) propose guidelines for educational institution management to enhance learner's emotional quotient in the VUCA world. Mixed methods research was employed. The purposive selected sample included one school in Lampang province which is under the Office of the Private Education Commission (OPEC), in academic year 2022. Informants were director, deputy director, chiefs of school curriculum, plan, and student affair sections, teachers, and parents as representatives, altogether 792 persons. Research instruments took on the current and desirable states questionnaire, and the guidelines' propriety and feasibility evaluation form. Statistical analysis involves percentage, mean, and standard deviation; and Priority Needs Index ($PNI_{modified}$). Research results found a high level of current state and a highest level of desirable state. Highest $PNI_{modified}$ of learner's emotional quotient skills were reported for the administration and plan section in adversity quotient ($PNI_{Modified}=0.088$); for the technical section in play quotient and social quotient ($PNI_{Modified}=0.081$); and for the student affairs section in adversity quotient ($PNI_{Modified}=0.090$). Guidelines for educational institution management to enhance learner's emotional quotient in the VUCA world comprised 1) Student affairs development based on knowledge, concept, rationales to keep pace with changes and promote creative adversity quotient; 2) Technical development in both the curriculum and the instructional process to enhance play quotient and social quotient; and 3) Management development by using technologies and information to enhance student's emotional quotient in adversity quotient.

Keywords: Educational Institution Management, Emotional Quotient, VUCA World

บทนำ

สถานการณ์แห่งการหยุดชะงัก Disruption ที่เกิดขึ้นทั่วโลกเป็นส่วนหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยเป็นผลมาจากนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีของเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Disruption) ที่ทำให้รูปแบบการดำเนินธุรกิจ หรือการดำเนินชีวิต เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว นับได้ว่าเป็นยุคโลกพลิกผัน (VUCA World V- Volatility, U-Uncertainty, C-Complexity, A-Ambiguity) ที่มีการเปลี่ยนแปลงสูง รวดเร็ว ซับซ้อน ความไม่แน่นอนสูง คาดการณ์ได้ยาก ความซับซ้อนเชิงระบบที่มีมากขึ้นเรื่อย ๆ ความคลุมเครือ ไม่ชัดเจน (ประทุมทอง ไตรรัตน์.2565) และจากข้อสังเกตของ Obeegadoo (2007.P6) ในปัจจุบันความรู้การศึกษาและการประสบความสำเร็จด้านการศึกษานั้นถูกมองว่าเป็นสิ่งกำหนดโอกาสในชีวิตของแต่ละคน และความก้าวหน้าทางสังคมและเศรษฐกิจของชุมชน การเปลี่ยนแปลงของแรงงาน และความหลากหลายของทักษะที่จำเป็นในยุคเทคโนโลยีขับเคลื่อนเศรษฐกิจมากขึ้น (นันทรัตน์ เจริญกุล.2563) และจากสถานการณ์การระบาดโควิด 19 ที่ต้องปรับการเรียนการสอนมาเป็นแบบออนไลน์นั้น และจากภูมิทัศน์ของเลียมเนตกรักษาการผู้อำนวยการสถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (วสศ.) พบว่าการเรียนแบบออนไลน์ หรือ Remote Learning ไม่ว่าจะในอเมริกา ยุโรป หรือแม้แต่ไทยเอง พบว่าต่างเจอปัญหาเหมือนกันทั่วโลก กล่าวคือ เด็กและเยาวชนต้องเผชิญปัญหาความรู้ถดถอย (Learning Loss) หรือบ้างก็ใช้คำว่า Unfinished

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 5
วันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2566

Learning คือการเรียนที่ค้ำๆ คาๆ ยังไม่สิ้นสุด โดยเด็กที่จะได้รับผลกระทบสูงสุดในทุกประเทศ คือเด็กที่มีความยากจน กลุ่มด้อยโอกาส กลุ่มเปราะบาง ชนกลุ่มน้อย และในแง่ช่วงชั้นอายุ ยิ่งเด็กกลุ่มอายุน้อยเพียงไร เช่น เด็กอนุบาลและเด็กประถมก็จะได้ได้รับผลกระทบจากการที่ต้องเรียนทางไกลมากกว่ากลุ่มนักเรียนที่วัยโตกว่า และยังมีเรื่องของปัญหาทางอารมณ์-สังคม (Social-Emotion) ที่เป็นผลกระทบของการต้องเรียนทางไกล การต้องอยู่หน้าจอมากเกินไป รวมถึงปัญหาทางอารมณ์ พฤติกรรมต่างๆ ในกลุ่มวัยรุ่น จะพบภาวะกังวล ความเครียด รวมถึงภาวะอารมณ์ดังที่นำไปสู่การฆ่าตัวตาย ซึ่งสถิติในปีที่ผ่านมาสะท้อนไปทางนั้นว่า ช่วงปีที่ผ่านมาสถิติของวัยรุ่นอเมริกันที่ต้องเข้ารับการรักษาอาการกังวล ซึมเศร้า มีความเสี่ยงกับการฆ่าตัวตายที่สูงมาก ญี่ปุ่นมีสถิติของนักเรียนฆ่าตัวตายหลังโควิด-19 สูงที่สุดในรอบ 20 ปี คงปฏิเสธไม่ได้ว่าการเรียนแบบ Remote Learning ส่งผลต่อสุขภาพจิต สุขภาพกาย การพัฒนาทางสติปัญญาของเด็กอย่างรุนแรง (กสศ. 2565)

นอกจากสถานการณ์จากสภาวะและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไปนั้น ปัญหาทางอารมณ์และพฤติกรรมที่ทำให้เกิดโรคซึมเศร้าและโรควิตกกังวล โรคซึมเศร้าทำให้วัยรุ่นหดหู๋ ท้อแท้ หงอยเหงา เบื่อหน่าย ขาดสมาธิ ความจำไม่ดี หมดความสนใจในกิจกรรมต่างๆ ไม่อยากยุ่งกับใคร และแยกตัว ส่วนโรควิตกกังวลทำให้เครียด นับได้ว่าเป็นปัจจัยเสี่ยงต่างๆ ที่ส่งผลต่อการเกิดปัญหาพฤติกรรมหลายอย่างในวัยเรียน เช่น เกเร มั่วสุม ใช้สารเสพติด มีเพศสัมพันธ์ ฯลฯ ที่เป็นปัญหาในวัยรุ่น (อุมาพร ตรังคสมบัติ, 2021) ยูนิเซฟ กรมสุขภาพจิต สถาบันวิจัยประชากรและสังคม และสถาบันเบอร์เน็ต ประเทศออสเตรเลีย ระบุว่า วัยรุ่นไทยอายุ 10-19 ปี ประมาณ 1 ใน 7 คน และเด็กไทยอายุ 5-9 ปี ประมาณ 1 ใน 14 คน มีความผิดปกติทางจิตประสาทและอารมณ์ สอดคล้องกับผลการสำรวจภาวะสุขภาพนักเรียนทั่วโลกในส่วนของประเทศไทยเมื่อปี 2564 (2021 Global School - based Student Health Survey) พบว่า 17.6 % ของวัยรุ่นอายุ 13-17 ปี มีความคิดที่จะฆ่าตัวตาย ซึ่งการฆ่าตัวตายคือสาเหตุการเสียชีวิตอันดับ 3 ของวัยรุ่นไทย (กรุงเทพฯธุรกิจ, 2565) และคยองซอน คิม ผู้อำนวยการองค์การยูนิเซฟประเทศไทย กล่าวว่า เด็กและวัยรุ่นหลายล้านคนในประเทศไทยกำลังได้รับผลกระทบจากปัญหาสุขภาพจิต ทั้งโรคเครียด โรควิตกกังวล และโรคซึมเศร้า ซึ่งเกิดจากปัจจัยมากมาย เช่น ความรุนแรง การถูกกลั่นแกล้ง ความโดดเดี่ยว ความไม่แน่นอน รวมทั้งผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ปัญหาสุขภาพจิตอาจก่อผลกระทบรุนแรงในระยะยาวต่อสุขภาพ การเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชน รวมทั้งเป็นการจำกัดความสามารถของพวกเขาในการพัฒนาตัวเองอย่างเต็มศักยภาพ (คยองซอน คิม, 2565)

การศึกษาเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อชีวิตที่มีส่วนที่ทำให้ชีวิตเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้นได้ เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพทันต่อการเปลี่ยนแปลง และทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถจากการเรียนรู้ การดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 นอกเหนือจากวิชาความรู้แล้วภูมิคุ้มกันเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก เพื่อสามารถอยู่บนโลกที่มีความพลิกผันได้อย่างมีความสุข และแข่งขันกับคนอื่นที่ไม่ลำบาก และสิ่งสำคัญนอกเหนือจากวิชาความรู้ คือ การแก้ปัญหาชีวิตประจำวันให้สามารถก้าวพ้นอุปสรรคความสลับซับซ้อนที่มีมากและจะเพิ่มมากขึ้นในอนาคตได้ เป็นสิ่งที่จะต้องปลูกฝังกันตั้งแต่วัยเยาว์ ปรับเปลี่ยนตัวเองได้ทันการณ์ ด้วยการเสริมสร้างวุฒิภาวะทางอารมณ์ให้ที่จะสามารถดำรงอยู่ในสังคมตามวัยของผู้เรียน ให้ทันกับความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรม นับได้ว่าเป็นส่วนสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณค่า ที่จะสร้างความเจริญก้าวหน้าให้กับสังคมโดยรวมของประเทศ และจากปัจจัยและปัญหาต่างๆ รวมถึงความเปลี่ยนแปลงในโลกยุคปัจจุบันที่จะมีส่วนกระทบทำให้ความคิดของผู้เรียน

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 5
วันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2566

เกิดความสับสน ดังนั้นการเสริมสร้าง สนับสนุนผู้เรียนให้มีจิตทางอารมณ์ที่เข้มแข็งและมีจิตทางสังคมที่ดี ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมั่นคง โรงเรียนมีจึงมีความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ทางวิชาการและความรู้ทางสังคมที่สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เพื่อลดความสูญเสียทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ และจะสามารถก้าวข้ามปัญหาและสามารถพัฒนาตนเองให้ประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้เรียนในยุคโลกปัจจุบัน
2. เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้เรียนในยุคโลกปัจจุบัน

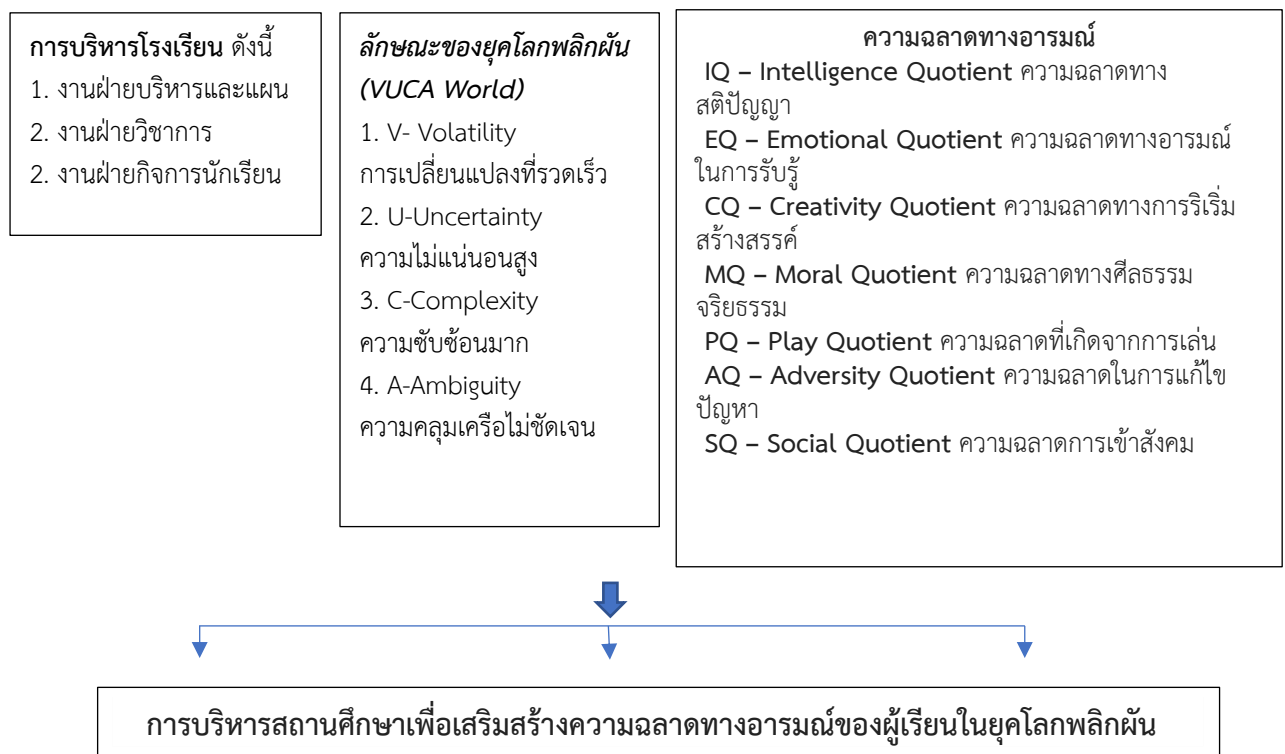
ขอบเขตการวิจัย

ประชากร คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ในจังหวัดลำปาง ปีการศึกษา 2565 จำนวน 8 แห่ง

กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนในสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ในจังหวัดลำปาง ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1 แห่ง โดยได้จากการสุ่มตัวอย่างการสุ่มแบบเจาะจง

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้างานด้านหลักสูตร ด้านแผน ด้านกิจการนักเรียน ครู ผู้ปกครองที่เป็นตัวแทน รวมผู้ให้ข้อมูลจำนวนทั้งหมด 792 คน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนการศึกษา โดยใช้ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลดังนี้ การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research)

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้เรียนในยุคโลกพลิกผัน

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้างานด้านหลักสูตร ด้านแผน ด้านกิจการนักเรียน ครู ผู้ปกครองที่เป็นตัวแทน รวมผู้ให้ข้อมูลจำนวนทั้งหมด 792 คน

2. ร่างและประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้เรียนในยุคโลกพลิกผัน

การประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้เรียนในยุคโลกพลิกผัน โดยใช้แบบประเมิน 5 ระดับ

ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเกณฑ์ในการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ คือ ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานสถานศึกษาระดับชั้นพื้นฐาน จำนวน 4 คน ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ จำนวน 4 คน และผู้เชี่ยวชาญหรือนักวิชาการด้านการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคพลิกผัน จำนวน 4 คน สนทนากลุ่มในการประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้เรียนในยุคโลกพลิกผัน

ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเกณฑ์ในการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ คือ ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานโรงเรียนของการศึกษาระดับชั้นพื้นฐาน จำนวน 3 คน ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ จำนวน 3 คน และผู้มีส่วนได้เสีย จำนวน 3 คน

เครื่องมือที่ใช้ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert's scale)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 5
วันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2566

สรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้เรียนในยุคโลกพลิกผัน สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

การบริหารโรงเรียน เพื่อเสริมสร้าง ความฉลาดทางอารมณ์ของ ผู้เรียนในยุคโลก พลิกผัน	งานฝ่ายบริหารและแผน					งานฝ่ายวิชาการ					งานฝ่ายกิจการนักเรียน				
	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่ พึง ประสงค์			สภาพปัจจุบัน		สภาพที่ พึง ประสงค์			สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่ พึง ประสงค์		
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	PNI	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	PNI	\bar{X}	S. D	\bar{X}	S.D	PNI
ความฉลาดทางอารมณ์															
1) ความฉลาดทางสติปัญญา	4.116	.74	4.428	.68	.070	4.302	.76	4.477	.69	.039	4.125	.77	4.468	.69	.076
2) ความฉลาด ในการรับรู้	4.067	.77	4.430	.69	.081	4.106	.77	4.455	.70	.078	4.070	.80	4.458	.70	.087
3) ความฉลาดทางการริเริ่ม สร้างสรรค์	4.104	.69	4.441	.69	.075	4.114	.77	4.460	.69	.077	4.104	.78	4.466	.69	.081
4) ความฉลาดทางศีลธรรม จริยธรรม	4.046	.80	4.413	.73	.083	4.108	.78	4.451	.70	.076	4.077	.80	4.454	.71	.084
5) ความฉลาดที่เกิดจาก การเล่น	4.062	.78	4.413	.71	.079	4.083	.78	4.443	.70	.081	4.078	.78	4.451	.69	.083
6) ความฉลาดในการแก้ไข ปัญหา	4.028	.79	4.421	.71	.088	4.078	.75	4.437	.70	.080	4.049	.79	4.451	.71	.090
7) ความฉลาดการเข้าสังคม	4.091	.79	4.453	.71	.081	4.104	.76	4.467	.70	.081	4.096	.71	4.456	.70	.080
รวม	4.073	.76	4.428	.70	.080	4.127	.76	4.455	.69	.073	4.085	.77	4.457	.69	.083

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้เรียนในยุคโลกพลิกผัน พบว่า ด้านงานฝ่ายวิชาการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.127$, S.D=0.76) และความฉลาดทางสติปัญญามีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.302$, S.D=0.76) ด้านงานฝ่ายกิจการนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.085$, S.D=0.77) และความฉลาดทางสติปัญญามีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.125$, S.D=0.77) และด้านงานฝ่ายบริหารและแผนในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.073$, S.D=0.76) และความฉลาดทางทางสติปัญญา มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.116$, S.D=0.74) 2.ผลการวิเคราะห์สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้เรียนในยุคโลกพลิกผัน พบว่า ด้านงานฝ่ายกิจการนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.457$, S.D=0.69) และความฉลาดทางสติปัญญามีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.468$, S.D=0.69) ด้านงานฝ่ายวิชาการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.455$, S.D=0.69) และความฉลาดทางสติปัญญามีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.477$, S.D=0.69) และด้านงานฝ่ายบริหารและแผน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.428$, S.D=0.70) และความฉลาดการเข้าสังคมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.453$, S.D=0.71) รองลงมา คือ ความฉลาดทางการริเริ่มสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.441$, S.D=0.69) และน้อยที่สุด คือ ความฉลาดทางศีลธรรม จริยธรรม และความฉลาดที่เกิดจากการเล่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.413$, S.D=0.71)

การจัดลำดับความสำคัญตามความต้องการจำเป็นของการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้เรียนในยุคโลกพลิกผัน พบว่า

งานฝ่ายบริหารและแผน ความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ความฉลาดในการแก้ไขปัญหา ($PNI_{Modified}=0.088$) รองลง คือ ความฉลาดทางศีลธรรม จริยธรรม ($PNI_{Modified}=0.083$) และน้อยที่สุด คือ ความฉลาดทางสติปัญญา ($PNI_{Modified}=0.070$)

งานฝ่ายวิชาการ ความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ความฉลาดที่เกิดจากการเล่น และความฉลาดการเข้าสังคม ($PNI_{Modified}=0.081$) รองลง คือความฉลาดในการแก้ไขปัญหา ($PNI_{Modified}=0.080$) และน้อยที่สุด คือ ความฉลาดทางสติปัญญา ($PNI_{Modified}=0.039$)

งานฝ่ายกิจการนักเรียน ความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ความฉลาดในการแก้ไขปัญหา ($PNI_{Modified}=0.090$) รองลงคือ ความฉลาด ในการรับรู้ ($PNI_{Modified}=0.087$) และน้อยที่สุด คือ ความฉลาดทางสติปัญญา ($PNI_{Modified} = 0.076$)

แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้เรียนในยุคโลกพลิกผัน มี 3 แนวทาง ดังนี้

1. พัฒนากิจการนักเรียนโดยใช้ฐานของความรู้ แนวคิด เหตุผล ที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีความฉลาด ในการรับรู้ เพื่อแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์
2. พัฒนาวិชาการทั้งด้านพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนที่เสริมสร้างความฉลาดในการเล่น และความฉลาดในการเข้าสังคม
3. พัฒนาการบริหารด้วยการใช้เทคโนโลยีและข้อมูลที่เสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน ให้มีความฉลาดในการแก้ไขปัญหา

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนได้มีการบริหารที่พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่จะเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ในทุกด้านและต่อเนื่องจะเห็นได้ว่าจากข้อเสนอแนะ เช่น โรงเรียนมีการดูแลเอาใจใส่นักเรียนและการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติมีทักษะในการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขและบุคลากรครูที่สนใจนักเรียนตัวต่อตัวไม่ได้สนใจเฉพาะเด็กที่เรียนดีจึงทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นมากขึ้น รวมถึงการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในกระบวนการเรียนการสอนในทุกระดับชั้น ซึ่งสะท้อนถึงการบริหารที่เน้นพัฒนาทักษะของผู้เรียนทุกด้าน ในส่วนของความต้องการจำเป็นพบว่า งานฝ่ายบริหารและแผนมีความต้องการจำเป็นสูงสุดและด้านความฉลาดทางอารมณ์ ได้แก่ ความฉลาดในการแก้ไขปัญหาเนื่องจากสภาวะโลกในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วซับซ้อนสูงดังนั้นทักษะการแก้ปัญหาเป็นทักษะที่สำคัญ สำหรับแนวทาง คือ พัฒนาการบริหารด้วยการใช้เทคโนโลยีและข้อมูลที่เสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนให้มีความฉลาดในการแก้ไขปัญหา เช่นเดียวกับ อัจฉรา นิยามภา (2564) ผู้บริหารสถานศึกษาควรวัดผลของการบริหารสถานศึกษาวิถีใหม่โดยจัดทำนโยบายเชิงรุก ปรับโครงสร้างองค์กรแบบยืดหยุ่น พัฒนาระบบปฏิบัติงานแนวใหม่ พัฒนาหลักสูตรแบบพลิกผัน จัดการเรียนรู้อิงบริษัทและประเมินผลแบบสหวิธี และจากการศึกษาของกมลวรรณ จันทระและศัลสนีย์ จะสุวรรณ์ (2564) การเตรียมความพร้อมในการดำเนินชีวิตวิถีใหม่ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ตั้งแต่ก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 เป็นช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างรวดเร็ว ความฉลาดรู้เท่าทันดิจิทัล เป็นเรื่องหนึ่งที่กำลังพูดถึงในวงการศึกษามากขึ้น โดยเฉพาะความสามารถในการปรับตัวของผู้เรียนในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) จึงเป็นภารกิจโดยตรงของสถานศึกษา และเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องบริหารจัดการหลักสูตร และพัฒนาสถานศึกษา เพื่อรองรับตัวชี้วัด ความฉลาดทางดิจิทัล (DQ) ให้ครอบคลุมทั้งความรู้ ทักษะ ทักษะคิด และค่านิยม ที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิต โดยใช้ทักษะการใช้สื่อ และการเข้าถึงสังคมในโลกออนไลน์ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญที่จะพัฒนาเทคโนโลยีให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลก สามารถเผชิญกับความท้าทาย เพื่อสามารถสร้างและใช้เทคโนโลยี เข้าใจการบริหารความเสี่ยง รับรู้ รับมือกับภัย และการแสดงออกด้านดิจิทัล การสื่อสารกับผู้อื่น ค้นหา อ่าน วิเคราะห์ แยกแยะ ประยุกต์ และแลกเปลี่ยนมีการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน รวมทั้งกฎหมายต่าง ๆ ในการใช้เทคโนโลยี เพื่อให้สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำพาสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานฝ่ายกิจการนักเรียน ความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ความฉลาดในการแก้ไขปัญหา และแนวทาง คือ พัฒนากิจการนักเรียนโดยใช้ฐานของความรู้ แนวคิด เหตุผล ที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีความฉลาด ในการรับรู้ เพื่อแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งจากผลการวิจัยทักษะที่สำคัญคือทักษะการแก้ปัญหา สำหรับงานฝ่ายวิชาการ ความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ความฉลาดที่เกิดจากการเล่น และความฉลาดการเข้าถึงสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ อาภาพร สิงหาราช และ ไสว พักขาว (2565) ได้มีข้อเสนอแนะสำหรับนักการศึกษาไทยในประเด็นสำคัญ ดังนี้ 1) การพัฒนาตนให้มีความรอบรู้ในการเปลี่ยนแปลงของโลกในด้านต่างๆ และมีความรอบรู้เกี่ยวกับความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนที่จะอยู่ในโลกอนาคต 2) การเปลี่ยนจากการจัดการเรียนรู้จากเน้นผู้สอนและเนื้อหาสาระไปสู่การจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน และ 3) การใช้การวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบบองค์รวมซึ่งครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ/สมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน โดยใช้วิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงให้มากที่สุด และวัฒนาพร ระวังบุทซ์ (2563) ต้องมีการปรับเปลี่ยนหลักสูตรเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกโดยเฉพาะ

อย่างยิ่งโลกศตวรรษที่ 21 หลักสูตรฐานสมรรถนะจะเป็นทางออกสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้พร้อมรับและมีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในโลกยุค VUCA อย่างมีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ ผลการวิจัยพบว่าด้านงานฝ่ายกิจการนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากและด้านความฉลาดทางสติปัญญามีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก ดังนั้นสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่บูรณาการร่วมกับการกิจกรรมของฝ่ายกิจการนักเรียนผู้เป็นการพัฒนาทักษะที่ควบคู่ไปกับการทำกิจกรรม ให้ผู้เรียนได้มีความฉลาดทางอารมณ์ที่นำไปปรับใช้ได้กับสถานการณ์ต่างๆ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาวิจัยถึงรูปแบบกิจกรรมที่จะบูรณาการระหว่างการจัดการเรียนการสอนกับกิจกรรมอื่นๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนมีทักษะที่จะปรับตัวในยุคโลกพลิกผัน ที่หลอมรวมและเข้าใจถึงวัฒนธรรมที่หลากหลายที่จะทำให้เข้าใจถึงผู้อื่นๆ ในสถานการณ์ต่างๆ ได้ดีขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กมลวรรณ จันทระและศัลสนีย์ จะสุวรรณ การบริหารสถานศึกษายุคโลกพลิกผัน ฉลาดรู้เท่าทันดิจิทัล การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนสุนันทา

กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา. 1 กุมภาพันธ์ 2565. *คุยเรื่องทิศทางการศึกษาปี 65 กับ ดร.ภูมิ ศรีรัมย์ ทองเสียมนาค.* กสศ. <https://www.eef.or.th/article-education-direction-2565/>

คยองซอน คิม. 2 ก.ย. 2565, *ปัญหาสุขภาพจิต"เด็กและวัยรุ่นไทย เรื่องใหญ่!*, กรุงเทพธุรกิจ.

<https://www.bangkokbiznews.com/health/public-health/1024535>.

ประทุมทอง ไตรรัตน์, การปรับตัวเป็นองค์การสมรรถนะสูงในยุคโลกพลิกผัน, วารสารสหพันธ์อุตสาหกรรม การพิมพ์ วันการพิมพ์ไทย 3 มิถุนายน 2565 บริษัท ริโก้ (ประเทศไทย) จำกัด หน้า 83

วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2563). สมรรถนะเด็กไทยในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World). *วารสารครูสภาวิทยากร*, 1(1).

สุทธิฉันท์ ศุภไพบุลย์กิจ7Q ที่คุณควรรู้ <https://swis.montfort.ac.th/>

อัจฉรา นิยมภา. (2564) รูปแบบการบริหารสถานศึกษาวิถีใหม่สู่คุณภาพการศึกษาที่พึงประสงค์ ในบริบทที่เปลี่ยนแปลง วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ.ปีที่ 14 ฉบับที่ 2 (ก.ค. -ธ.ค.) 2564 | 178-195

อาภาพร สิงหาราช และ ไสว พักขาว บทบาทใหม่ของนักการศึกษาในโลกที่พลิกผัน วารสารธรรมศาสตร์ ปีที่ 41 ฉบับที่ 1 พ.ศ.2565 (242-261)

อุมาพร ตรังคสมบัติ. 29 มีนาคม 2021, *ปัญหาการเรียนของลูกวัยรุ่น .* ปั่นใหม่.

<https://www.punmai.co.th/>

Daniel Goleman. (2006). *Working with Emotional Intelligence*. New York: Bantam Books.

May Bray ระบบการศึกษาเงา: นโยบายรัฐกับการกวดวิชา แปลโดย นันทรัตน์ เจริญกุล.พิมพ์ครั้งที่ 1

(กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2563), หน้า 180.

Sumber: Riyadi, Slamet., Rochmanuddin, & Narni (2016) *Materi Layanan Klasikal Bimbingan & Konseling untuk SMK Kelas XII*. Yogyakarta: Paramitra Publishing.